

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО САМОРОЗВИТКУ.....	43
БАСАРАБ В.В., КОРОЛЬ Н.В. ЕСТЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ.....	45
БЕРДАР Н.М, ПОПОВИЧ О.М. ТЕОРІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ МАРІЇ МОНТЕССОРІ В РОЗВИВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	47
БЕРЕШ М.В., ФЕНЧАК Л.М. ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ.....	49
БЕСПАЛЬКО В.В., ГМІТЕР Г.О. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	51
БІЛИК О.В., ФЕНЬОВ Я.І. НАУКОВІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	53
БОБЕЛА Ю.В., ЛАЛАК Н.В. ПРОЄКТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУГНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	55
БОЙКО А.Т. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНЕ СПРЯМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ОСОБЛИВОСТІ І ЗАВДАННЯ.....	57
БОЙКО І.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВІРТУАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ.....	59
БОНДАР Т.І. ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	60
БОЧКОР О.О., МАЙБОРОДА І.Е. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	62
БРИЖАК Н.Ю., ТРИФАНОВА Д.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	64
БРИЖАК Р.В., ШЛЯХТА Н.В. НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	66
БРИКОВА Е.В. ТЯГУР А.В. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМПЕТЕНТНОСТІ З АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ КЛАСІВ.....	69

діяльності, вмотивованість на естетико-педагогічний саморозвиток і самовдосконалення).

Переконані, що фундаментальною основою формування естетичної компетентності вчителя початкових класів є її гуманітарна, художня та професійна складові. На основі їх збагачення в процесі фахової підготовки, під впливом особливим чином спроектованого естетичного освітнього середовища закладу вищої освіти, відбувається зародження і формування естетичної компетентності вчителя початкових класів.

Список використаних джерел

1. Естетика: навч. посібн. / [М.П.Колесніков та ін.]; за ред. В.О.Лозового. - Київ: Юрінком Інтер. - 2007. - 205 с.

2. Карам А. М. Формування естетичної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва у позааудиторній роботі університету: дис. канд. пед. наук: 13.00.07 / Карам А. М. – Київ, 2020. – 226 с.

БЕРДАР Н.М,
ПОПОВИЧ О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ТЕОРІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ МАРІЇ МОНТЕССОРІ В РОЗВИВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

На сучасному етапі одним із пріоритетів української держави є розвиток науки й освіти – галузей, які формують людський потенціал. Останнім часом з'являються нові тенденції у галузі освіти: не сприймаються авторитарні принципи виховання, пропагуються толерантність, демократизм, гуманітаризація та гуманізація. Центром виховання визначається дитина, розвиток її здібностей, фізичних і моральних якостей. У зв'язку з цим, виникає необхідність перегляду існуючого підходу до існуючих освітніх стандартів, розробка нових підходів до визначення мети, завдань і змісту навчання і виховання дітей. Відповідно, заклади дошкільної освіти повинні створити умови для гармонійного розвитку особистості, самоосвіти й самовиховання дитини.

В українському дошкільництві відроджується інтерес до маловідомих альтернативних педагогічних систем, серед яких педагогічна технологія Марії Монтессорі – символу гуманістичної педагогіки ХХ століття. Її демократичні ідеали, втілені у філософсько-педагогічній системі й ефективній технології виховання дітей дошкільного віку, привертають увагу тих, кому не байдужі проблеми виховання та навчання дітей. Це стосується й екологічної освіти. Усім, хто серйозно стурбований рівнем екологічної свідомості населення, оновленням змісту екологічного виховання дітей, починаючи з раннього віку, важливо ретельно вивчити й осмислити прогресивні ідеї минулого, які вже «проросли» в діючих системах дошкільної освіти. Центральна проблема сьогодення – виховання екологічної культури кожної дитини в умовах змінного соціуму. Шляхи її вирішення знаходимо у педагогічній спадщині Марії Монтессорі.

На думку численних дослідників (Н. Андрущенко, О. Борисова, Г. Гольмс, А. Дорофеев, Н. Назарова, М. Сорокова, Е.М. Стендінг, Ф. Ратнер, О. Юсупова, В. Михайлова, Маріо Монтессорі, Т. Хельбрюгге та інші) авторську педагогічну систему М. Монтессорі складає та регулює комплекс фізіологічних, філософських, дидактичних принципів, які стверджують, що цінність основоположних принципів М. Монтессорі полягає в її власних багаторічних спостереженнях за дітьми, у врахуванні фундаментальних характеристик розвитку, однак особливу увагу сфокусовано на важливому значенні оточуючого середовища та визначенні місця людини в ньому. Вона зазначає, що середовище, без сумніву, є вторинним фактором у життєвих явищах; воно може впливати, може взаємодіяти, але воно ніколи не може створювати, – це повинна робити людина. Середовище буде сильніше впливати на людину, яка має менш стійке індивідуальне життя. Воно може впливати в двох протилежних напрямках: сприяти поліпшенню життя або «пригнічувати» його. Спостереження за тваринами підтвердили, що їх поведінка, їх індивідуальні способи діяльності в оточуючому середовищі мають за мету не лише підтримати власне життя, але перш за все виконати спеціальний пункт в комплексній задачі збереження Землі й підтримки гармонії [1]. Отже, всі живі істоти беруть участь у збереженні природи в гармонійному стані.

Педагог-філософ задавала собі питання про роль людини в Всесвіті, стверджуючи, що «людина виконує в природі «перетворювальну функцію», залишаючи на Землі слід свого існування» [1, с. 121]. Людина прикрашає Землю, використовує її багатства, будує, синтезує, досліджує, винаходить. Людський розум став майже всемогутнім, сьогодні він досягнув того, що приборкує енергію, і став здатний проникати в таємниці життя, тобто людина змінює і вдосконалює оточуюче середовище. «Людина, яка власними силами виконує всі роботи, необхідні для потреб життя, перемагає себе, тим самим примножує свої здібності та удосконалюється як особистість» [2, с. 14].

На думку М. Монтессорі, людина повинна зрозуміти цей факт й осмислити свою космічну роль, вміти пристосовуватися до сучасних умов та створювати єдине універсальне гармонійне суспільство. При цьому людина повинна усвідомити, що вона – житель планети. Людина може й повинна мислити та діяти в новому аспекті, не тільки в аспекті окремої особи, сім'ї або роду, але й у планетному аспекті. І з кожним днем соціальний, науковий та культурний зв'язок людства тільки посилюється і заглиблюється. «Збільшення вселенської спаяності всіх людських суспільств безперервно росте і стає помітним трохи не щорічно» [3, с. 35].

Аналізуючи філософські погляди М. Монтессорі щодо розвитку дитини, її життя та місця у цьому світі, можна визначити такі основні принципи: єдність людини з природою; постійний розвиток Всесвіту та пріоритет у цьому процесі людини; диференціація ролей дорослого та дитини в житті; гуманне ставлення до дитини; віра в потенціал дитини, що реалізується у майбутньому; застосування дисципліни для розвитку свободи дитини. Середовище, створене у дошкільному закладі, має сприяти становленню у дошкільника сприйняття довкілля, інтересу до нього; оволодінню елементарними уявленнями про

повітря, воду, ґрунт, їхні властивості, якості, стани, явища природи, рослини, тварин, людину, про зв'язок між станом довкілля та здоров'ям усього живого, основні Зорі і Планети; формуванню екологічно доцільної поведінки.

Список використаних джерел

1. Машкіна Л. А. Теорія космічного виховання М. Монтесорі в розвивальному просторі сучасних дошкільних навчальних закладів. *Сучасний дошкільний заклад: середовище для розвитку; авт.-упоряд.: М. І. Каратаєва, О. А. Денисова, Л. А. Грицюк*. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В. 2012. С. 12-16.

2. Малишко М. В. Монтесорі – ключ до світу: метод. посіб. для працівників дошкіль. закл., вчителів почат. Класів. Тернопіль: Мальва-ОСО. 1998. 48 с.

3. Сумнительный К. Е. Идея космического воспитания в педагогике М. Монтесорі. *Актуальні проблеми дошкільного виховання: міжвуз. зб. наук. пр.* Рівне, 1997. С. 33-36.

БЕРЕШ М.В.,
ФЕНЧАК Л.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

Використовуючи різні форми виховної роботи, класний керівник повинен вчити дітей жити в колективі, вміти визначати їхні спільні інтереси і на цій основі проводити групові форми роботи з учнями та добре знати індивідуальні особливості здобувачів початкової освіти. На думку педагогів – практиків, в основі виховання підростаючого покоління є почуття любові до рідного краю свого народу, держави, відповідальності за їхнє майбутнє, а з іншого – відкритість до сприйняття різноманітних культур світу, опанування фундаментальних духовних цінностей людства – гуманізму, свободи, справедливості, толерантності, культури світу, збереження природи [1]. Щоб реалізувати ці завдання, дуже важливо підібрати і використовувати в практиці педагогічної роботи найбільш доцільні форми виховання молодших школярів.

Форми організації виховного процесу мають бути оригінальними, творчими, науково обґрунтованими, майстерно сконструйованими, тобто гармонійно поєднувати довершеність, оригінальність і красу. Форми виховання мають свої структурні компоненти, тобто свій початок і закінчення, кульмінаційні моменти, що хвилюють душу дитини. Форми виховання забезпечують певне забарвлення, тон, відтінки; форми виховання забезпечують також оригінальність побудови змісту виховних впливів, естетизацію виховного процесу.

Існують різні підходи до класифікації форм виховної роботи з учнями за різними ознаками:

- за видами діяльності (навчальні, трудові, спортивні, художні та ін.);
- за способом впливу вчителя (безпосередні і опосередковані);
- за часом проведення (короткочасні, тривалі, традиційні);

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>